

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 666/2021-93

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 29Cb/306/2010-349 z 23. marca 2016, rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/345/2016-450 z 10. mája 2017 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Obdo/57/2018 z 24. októbra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka, ktorá je advokátkou, sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 17. februára 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov v civilnom spore, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu. Okrem toho žiada finančné zadosťučinenie 6 000 eur.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou na okresnom súdu proti žalovanej, s ktorou mala uzavretú zmluvu o poskytovaní služieb, domáhala zaplata 10 284,60 USD ako náhrady škody. Medzi stranami bolo skutkovo nesporné, že podľa zmluvy mala žalovaná za odplatu vo vlastnom mene a na účet sťažovateľky prijať a vykonať jej pokyny na nadobudnutie a predaj komoditných derivátov. Sťažovateľka na základe zmluvy vložila žalovanej investičný vklad s cieľom dosiahnutia zisku.

Sťažovateľka v telefonických rozhovoroch žalovanej zadávala pokyny, ktoré žalovaná vykonala, no investícia sťažovateľky sa v roku 2006 znehodnotila.

3. Medzi stranami boli sporné skutočnosti, ktoré sa týkali tvrdení sťažovateľky o tom, že žalovaná nedodrжала dohodnutú obchodnú stratégiu, prestala jej poskytovať informácie o povahe a rizikách jednotlivých obchodov, nerešpektovala jej návrhy na zvrátenie negatívneho vývoja obchodov, nepredložila jej písomné analýzy, neposkytovala jej informácie o stave obchodov, nezasielala jej výpisy, nevysvetlila mechanizmus a podmienky obchodovania s komoditnými derivátmi.

4. Okresný súd dospel k záveru, že v priebehu konania sa sťažovateľka snažila preukázať porušenie povinností žalovanej, no celkom absentuje preukázanie toho, že by porušenie týchto povinností bolo v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou. K tomu okresný súd uviedol, že navrhované dôkazy nevykonali, pretože ich považoval za neúčelné, keďže zo zisteného skutkového stavu bolo zrejmé, že aj tak by nimi nebola preukázaná dôvodnosť nároku a na žalovanú sa nevzťahuje edičná povinnosť, pretože nebol povinný vyhotovovať zvukové záznamy telefonických rozhovorov.

5. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie. Znova tvrdila, že žalovaná jej v júli až auguste 2006 prestala poskytovať informácie o stave jej otvorených obchodov, a preto nevedela, že sú v strate, a rovnako nevedela, že pri každom z týchto štyroch obchodov vstupuje do rizika vysoko nad 1 000 USD, hoci bola v auguste 2006 utvrdená, že všetko je v poriadku a v súlade s dlhodobou stratégiou obchodov. Sťažovateľka v odvolaní tvrdila, že ak by bola upozornená na riziko straty, do obchodov by nevstúpila, a keďže nemala informácie o ich stave, nemohla zabrániť vzniku škody. V tejto súvislosti v odvolaní vytkla, že neboli vykonané ňou navrhované dôkazy, a to záznamy jej telefonických rozhovorov so žalovanou, z ktorých by vyplynulo, že nedala pokyn na vykonanie obchodov s rizikom nad 1 000 USD. Z tohto vyvodila záver, že okresný súd na základe nesprávneho právneho posúdenia nedostatočne zistil skutkový stav, nevykonali navrhované dôkazy, a preto dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

6. Krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožnil sa s jeho odôvodnením, keď dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu vychádza z dostatočne zisteného a správne právne posúdeného skutkového stavu. Krajský súd zopakoval, že sťažovateľka nepreukázala splnenie zákonom ustanovených predpokladov zodpovednosti za škodu, a aj napriek tomu, že v priebehu celého konania tvrdila, že zo strany žalovanej dochádzalo k nedodržaniu obchodnej stratégie a k porušovaniu povinností, žiadnym spôsobom nešpecifikovala a nepreukázala, že jej škoda bola spôsobená práve protiprávnym konaním žalovanej. Z toho vyplýva, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno na preukázanie tvrdení, o ktoré opierala uplatnený nárok.

7. Krajský súd dodal, že zo zmluvy vyplýva, že sťažovateľka ako investor prevzala svojím vkladom zodpovednosť za všetky platby a úhrady realizované na základe zmluvy a bola si vedomá možného rizika straty vkladu s tým, že dohodnuté obchodné operácie môžu byť špekulatívne s vysokým rizikom straty. Zdôraznil, že v zmluve bolo dohodnuté oprávnenie žalovanej obstarávať nahrávky telefonických rozhovorov pri prijímaní pokynov, no zákon a ani zmluva žalovanej neukladali povinnosť vyhotovovať zvukové záznamy nad tento rámec. Okrem toho krajský súd poukázal na znenie zmluvy, z čoho vyvodil, že právny vzťah medzi stranami bol založený na prezumpcii doručovania výpisov zrealizovaných obchodov. K tomu krajský súd ešte dodal, že sťažovateľka si bola vedomá, že obchodovanie môže vyústiť do výraznej straty, ktorá v danom prípade

nebola spôsobená neodbornosťou žalovanej ale v dôsledku rizikového obchodovania. Krajský súd odkázal na sťažovateľkou vyplnený dotazník, v ktorom vyhlásila, že rozumie rizikám s tým, že žalovaná organizuje školenia, na ktorých sa mohla dozvedieť informácie o obchodovaní s komoditnými derivátmi.

8. Sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie, pričom namietala nesprávnosť právneho posúdenia. Podľa sťažovateľky krajský súd nesprávne posúdil rozdelenie dôkazného bremena medzi ňou a žalovanou, keď žalovaná bola povinná preukázať, že si splnila odbornú starostlivosť a splnila si všetky zákonné povinnosti, keďže bolo treba aplikovať negatívnu dôkaznú teóriu a nedospieť k záveru, že ona mala znášať v celom rozsahu dôkazné bremeno, osobitne z dôvodu, že žalovaná tvrdila, že škodu si sťažovateľka spôsobila sama. Podľa sťažovateľky bola žalovaná povinná preukázať skutočnosti rozhodné na právne posúdenie podľa § 382 a § 384 Obchodného zákonníka. Sťažovateľka ďalej namietla posúdenie otázok súvisiacich s tým, (i) či všeobecná prevenčná povinnosť klienta obchodníka s cennými papiermi zahŕňa aj povinnosť klienta požadovať od obchodníka v určitých časových intervaloch informácie o aktuálnom stave obchodov a rovnako aj povinnosť absolvovať ním organizované školenia; (ii) či zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi za škodu spôsobenú porušením povinností ustanovených zákonom o cenných papieroch možno vylúčiť zmluvou alebo jednostranným právnym úkonom; (iii) či žalovaná bola povinná vyhotovovať a archivovať zvukové záznamy telefonických rozhovorov so sťažovateľkou; (iv) či dohodnutá prezumpcia doručovania vylučuje povinnosť žalovanej stanovenu v § 73 ods. 1 písm. c) zákona o cenných papieroch; (v) či porušenie povinnosti žalovanej a s tým spojená zodpovednosť za škodu je vylúčená povahou obchodovania s cennými papiermi a (vi) či mala v záväzkovom vzťahu so žalovanou postavenie spotrebiteľky podľa smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

9. Najvyšší súd dovolanie odmietol ako neprípustné. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľka nevymedzila právnu otázku a nevysvetlila, prečo z jej pohľadu zaujal krajský súd nesprávny právny názor na jej riešenie. Podľa najvyššieho súdu vymedzené otázky sa týkajú skutkových záverov súdov nižšej inštancie a vlastného chápania skutkových zistení sťažovateľkou. Najvyšší súd uviedol, že súdy oboch inštancií sa náležite vysporiadali aj s ďalšími sťažovateľkou vymedzenými spornými otázkami ako edičná povinnosť žalovanej dohodnutá prezumpcia doručovania výpisov zrealizovaných obchodov a povaha obchodovania s cennými papiermi.

III.

10. Vo vzťahu k okresnému súdu sťažovateľka poukazuje na nevykonanie ňou navrhovaných dôkazov a na to, že dokazovanie bolo uzavreté tým, že neunesla dôkazné bremeno týkajúce sa dôvodnosti nároku na náhradu škody. Krajskému a aj okresnému sťažovateľka vyčíta, že jej odmietli priznať postavenie finančnej spotrebiteľky a nepodali návrh na začatie prejudiciálneho konania a vydali rozhodnutia v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora o výklade čl. 2 písm. b) smernice o spotrebiteľských zmluvách (Horațiu Ovidiu Costea/SC Volksbank Români, rozsudok z 3. septembra 2015, C-110/14). Podľa sťažovateľky súdy odmietli skúmať protiprávnosť konania žalovanej a vznik škody.

11. Sťažovateľka tvrdí, že záver krajského súdu o tom, že škoda jej vznikla porušením všeobecnej prevenčnej povinnosti a že príčinou majetkovej ujmy bola podstata obchodovania s komoditnými derivátmi, je arbitrárny. Krajský súd uviedol, že sťažovateľka mala porušiť zákon tým, že v rámci plnenia všeobecnej prevenčnej povinnosti smerujúcej k predchádzaniu vzniku škôd potrebné informácie od žalovanej nepožadovala a že nevyužila možnosť zúčastniť sa školení k danej problematike. Týmto argumentom krajský súd v celom rozsahu poprel právnu úpravu zákona o cenných papieroch, ktorý žalovanej ukladá povinnosť poskytovať informácie a zodpovedajúcu úroveň odbornej starostlivosti v zákonom kvalifikovanom rozsahu a tomu zodpovedá jej právo na informácie a odbornú starostlivosť žalovanej.

12. Vo vzťahu k najvyššiemu súdu sťažovateľka uvádza, že v čase podania dovolania najvyšší súd odmietal dovolania pri kumulácii dovolacích dôvodov nesprávneho právneho posúdenia a procesnej zmätočnosti. Ďalej uvádza, že dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu podala pre nesprávnosť právneho posúdenia a nesúhlasí so záverom najvyššieho súdu, že ňou položené otázky nespĺňajú kritérium právnej otázky zameranej na interpretáciu konkrétneho právneho predpisu, ale že sa týkajú skutkových záverov súdov nižšej inštancie a jej vlastného chápania skutkových zistení. Podľa sťažovateľky existujú vecné dôvody na zrušenie rozsudku krajského súdu, na ktoré mal najvyšší súd prihliadať. V súvislosti s porušením práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sťažovateľka namieta dĺžku konania pred najvyšším súdom.

IV.

13. Vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku okresného súdu sťažovateľka mala možnosť podať odvolanie, pričom toto svoje právo aj využila. Preto vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, a preto bola ústavná sťažnosť v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

14. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Úlohou ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02). Postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu, výklad iných než ústavných predpisov a ich aplikácia sú pri riešení konkrétnych prípadov záležitosťou všeobecných súdov. Ústavnému súdu neprislúcha posudzovať zákonnosť vydaných súdnych rozhodnutí za predpokladu, že nimi nebolo porušené ústavou zaručené právo či sloboda. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 70/08).

15. Čo sa týka ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia krajského súdu, treba uviesť, že krajský súd konal ako súd odvolací, a preto jeho rozhodnutie nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom okresného súdu. Vo vzťahu k rozhodnutiu okresnému súdu a následne aj k rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľka namieta nevykonanie ňou navrhovaných dôkazov a poukazuje na to, že dokazovanie bolo uzavreté tým, že neunesla dôkazné bremeno týkajúce sa dôvodnosti nároku na náhradu škody. K tomu treba uviesť, že argumentácia okresného súdu, ktorá viedla k zamietnutiu žaloby sťažovateľky, vychádza z toho, že hoci sa sťažovateľka v priebehu konania snažila preukázať porušenie povinností žalovanej, z jej strany absentovalo preukazovanie toho, že by porušenie povinností žalovanej bolo v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou. Týmto okresný súd odôvodnil aj svoj záver vo vzťahu k rozsahu vykonávaného dokazovania, keď nevykonala sťažovateľkou navrhované dôkazy, ktoré sa týkali protiprávneho konania žalovanej. Sťažovateľka namiesto toho, aby sa zamerala na tento ťažiskový argument rozhodnutia okresného súdu, v odvolaní spochybňovala vedľajšie argumenty jeho odôvodnenia, ktoré spočívali vo formulácii ďalších dôvodov, pre ktoré nebol dôvod na vykonanie ňou navrhovaných dôkazov.

16. Zameraniu odvolania sťažovateľky na dodatočné argumenty okresného súdu zodpovedalo aj odôvodnenie krajského súdu, ktorý sa stotožnil s osobitne sťažovateľkou nenamietanou argumentáciou, keď uviedol, že sa stotožnil s rozsudkom okresného súdu v jeho podstate, ktorá vychádzala z toho, že sťažovateľka nepreukázala splnenie zákonom ustanovených predpokladov zodpovednosti za škodu, keď nebolo preukázané, že jej škoda bola spôsobená protiprávnym, osobitne nedokazovaným konaním žalovanej. Z toho je zrejmé, že zamietnutie žaloby sťažovateľky v konaní pred okresným a krajským súdom vyplynulo zo záveru o tom, že sťažovateľka netvrdila skutočnosti podstatné na zistenie toho, že medzi vzniknutou škodou a porušením povinností žalovanej je daná príčinná súvislosť. Tento rozhodujúci právny záver sťažovateľka v ústavnej sťažnosti osobitne nenamietala a ani nemožno dospieť k záveru, že by tento skutkový záver bol výsledkom zjavného skutkového omylu, keďže zistenie príčinnej súvislosti medzi škodou a protiprávnym konaním je nevyhnutným predpokladom na to, aby mohlo byť vyhodené žalobe o náhradu škody.

17. Sťažovateľka ako účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je jasné a zrozumiteľné a dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Právo na spravodlivé súdne konanie totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutie na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam veci. Konkrétne okolnosti sporu medzi sťažovateľkou a žalovanou boli určené tým, že sťažovateľka tvrdila, že žalovaná jej spôsobila škodu. Sťažovateľka však príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovanej a vznikom škody podľa okresného súdu netvrdila, a tento ťažiskový argument ani odvolaním osobitne nespochybňovala. S ohľadom na tieto konkrétne okolnosti prípadu preto nie sú závery ústavnou sťažnosťou namietaného rozsudku krajského súdu v rozpore so základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a rovnako z nich nemožno vyvodiť záver o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

18. Čo sa týka sťažovateľkou namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu, treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

19. K samotnému dovolaniu sťažovateľky treba vychádzať z rozhodnutia krajského súdu, ktorý sa stotožnil so záverom okresného súdu o tom, že sťažovateľka netvrdila (nepreukázala) skutočností podstatných na zistenie príčinnej súvislosti medzi škodou a protiprávnym konaním. Okrem toho krajský súd dodal viaceré právne argumenty spočívajúce v tom, že z uzavretej zmluvy vyplýva, že sťažovateľka ako investor prevzala na seba vkladom zodpovednosť za všetky platby a úhrady realizované na základe zmluvy a bola si vedomá možného rizika straty vkladu.

20. Z dovolania sťažovateľky vyplýva, že sa zamerala na tieto podporné argumenty právneho posúdenia zisteného skutkového stavu, keď v dovolaní formulovala vyslovene právne otázky, ktoré mali vyvrátiť správnosť doplnujúcej argumentácie krajského súdu. Najvyšší súd dovolanie odmietol ako neprípustné, pričom na strane jednej uviedol, že sťažovateľka nevymedzila právnu otázku a nevysvetlila, prečo z jej pohľadu zaujal krajský súd nesprávny názor na riešenie jej veci, a na strane druhej uviedol, že vymedzené otázky sa týkajú skutkových záverov súdov nižšej inštancie. K tomu ešte najvyšší súd uviedol, že súdy oboch inštancií sa náležite vysporiadali aj s ďalšími sťažovateľkou vymedzenými otázkami. I keď možno mať pochybnosti o časti argumentácie najvyššieho súdu, ktorá sťažovateľkou položené otázky označila ako otázky skutkové, z odôvodnenia najvyššieho súdu je zrejмый argument, podľa ktorého sťažovateľka nevysvetlila, prečo je rozhodnutie krajského súdu vo svojej podstate nesprávne. Takúto argumentáciu najvyššieho súdu treba považovať za ústavne udržateľnú, keďže dovolanie sťažovateľky osobitne nespochybňuje rozhodujúci argument okresného a krajského súdu o tom, že sťažovateľka netvrdila skutočností potrebných na zistenie vzťahu medzi porušením povinností žalovanej a vzniknutou škodou. Inak povedané, ak by aj boli zodpovedané sťažovateľkou v dovolaní nastolené právne otázky, bolo by to bez významu pre rozhodujúci argument okresného a krajského súdu o tom, že nárok sťažovateľky daný nie je, keďže zo žaloby nie je zrejмый súvis medzi škodou a tvrdým protiprávnym konaním žalovanej. Závery ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu nie sú vo vzťahu k prípustnosti jej dovolania svojvoľné či formalistické, a preto nie sú v rozpore so základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a rovnako z nich nemožno vyvodiť záver o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

21. Napokon nie je dôvod ani na vyvodenie záveru o tom, že v súvislosti s dovolacím konaním došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Sťažovateľka sa tohto práva domáhala až potom, ako uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť a bol nastolený stav právnej istoty vo vzťahu

k jej dovolaniu. Navyše, sťažovateľka v sťažnostnom petite navrhla vysloviť porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov uznesením najvyššieho súdu. Nečinnosť významná z pohľadu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa môže vyskytnúť len v postupe konajúceho súdu, nie v jeho rozhodnutí. Sťažovateľka nesprávne identifikovala zásah, ktorým k porušeniu jej základného práva malo dôjsť. Preto nemožno dospieť k záveru o porušení jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

22. Ústavná sťažnosť sťažovateľky je v rozsahu namietaných rozhodnutí krajského a najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu